

Πρόταση αλλαγής περιεχομένου της επετείου 14^{ης} Σεπτεμβρίου

Κύριε Πρόεδρε,

Ο ν. 2645 (ΦΕΚ 13.10.98) ορίζει την 14^η Σεπτεμβρίου κάθε έτους ως «ημέρα εθνικής μνήμης της γενοκτονίας των Ελλήνων της Μικράς Ασίας» και ήδη προωθείται έκδοση Π.Δ. «Οργάνωση εκδηλώσεων της ημέρας Εθνικής μνήμης της γενοκτονίας των Ελλήνων της Μικράς Ασίας από το Τουρκικό Κράτος».

Δεν χρειάζεται να επισημανθεί ότι 1) ο όρος «γενοκτονία» με το νομικό αλλά και ετυμολογικό περιεχόμενο του όρου είναι εντελώς ακατάλληλος και εσφαλμένος προκειμένου να περιγράψει τις βιαιότητες οι οποίες συνέβησαν κατά την Μικρασιατική Καταστροφή. Ήδη ο όρος «Καταστροφή», ο οποίος είναι καθιερωμένος στην ελληνική ιστορία, είναι επαρκής. 2) Οι πολιτικές επιπτώσεις της υιοθέτησης της άποψης «γενοκτονία» τόσο στις εξωτερικές σχέσεις της χώρας, όσο και στην ενίσχυση του φοβικού και παρωχημένου ιδεολογικού κλίματος στο εσωτερικό της. Θα ήταν τουλάχιστον παράδοξο, σε μια εποχή προσπαθειών εκσυγχρονισμού της χώρας να καθιερωθεί μια νέα εθνική εορτή με παρόμοιο περιεχόμενο.

Οι παρακάτω σκέψεις αποσκοπούν στην ενδεχόμενη αλλαγή του περιεχομένου της επετείου της 14^{ης} Σεπτεμβρίου σε **ημέρα «Ιστορικής αυτογνωσίας»**.

Το περιεχόμενο της επετείου αυτής θα είναι η καλλιέργεια της ιστορικής συνείδησης και η ευαισθητοποίηση των πολιτών στην ιστορία τους, η ανάπτυξη του ιστορικού ενδιαφέροντος στα σχολεία (πέραν από τη διδασκόμενη στο πρόγραμμα ιστορία), στην τοπική αυτοδιοίκηση,

στους δημόσιους φορείς, σε συλλόγους και οργανώσεις των πολιτών, σε επιχειρήσεις.

Η «Ιστορία» εδώ δεν νοείται μόνο ως εθνική ή ως πολιτική ιστορία, αλλά περιλαμβάνει το σύνολο των δραστηριοτήτων της κοινωνίας στο παρελθόν, και προ παντός την τοπική ιστορία, την ιστορία όπως είναι ενσωματωμένη στο χώρο (παλαιά κτίρια, ιστορικοί δρόμοι και πλατείες, παλαιά εργοστάσια, φυσικοί χώροι) και στην εμπειρία και τη μνήμη των ανθρώπων (παλαιά επαγγέλματα και τρόπους ζωής, εργασίας και διασκέδασης, ιστορία των οικογενειών και ανάδειξη παλαιών φωτογραφιών και προφορικών ιστοριών από τους παλαιότερους, ιστορία κοινοτήτων και πληθυσμιακών μετακινήσεων (λ.χ. προσφυγικές μετακινήσεις και εγκαταστάσεις) ιστορία της μετανάστευσης (οι εμπειρίες του απόδημου Ελληνισμού), εμπειρίες σε ορισμένες ιστορικές περιόδους (λ.χ. στην κατοχή, βομβαρδισμοί, πείνα, απελευθέρωση), ιδιαίτερες παραδόσεις περιοχών (Επτάνησα, Κρήτη, Θράκη κλπ.). Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνεται και η μνήμη του Μικρασιατικού Ελληνισμού, με συγκεκριμένο τρόπο: κάθε κοινότητα μπορεί να αναδείξει τους δεσμούς της με τον τόπο προέλευσης της.

Πρόκειται για μια ιστορία ενσωματωτική και όχι μονομερή. Περιλαμβάνει όλους, δεν αποκλείει κανέναν, αναδεικνύει τον παράγοντα του χρόνου που πέρασε, την αλλαγή που συντελέστηκε, τους κόπους και τα κατορθώματα των ανθρώπων για να φτιάξουν τη σύγχρονη Ελλάδα.

Πρόκειται για μια ιστορία η οποία ευαισθητοποιεί τους ανθρώπους, οι οποίοι δέχονται ένα καταιγισμό νέων εικόνων, νέων προϊόντων και νέων τρόπων ζωής, απέναντι στο παρελθόν τους και στις ρίζες τους.

Καλλιεργεί τις σχέσεις μεταξύ των γενεών και τον σεβασμό στην εμπειρία των ηλικιωμένων.

Αυτού του τύπου η καλλιέργεια της ιστορίας **από-ιδεολογικοποιεί και από-δραματοποιεί την ίδια την έννοια της ιστορίας και της παράδοσης**, την κάνει **περισσότερο ανθρώπινη, πιο κοντά και πιο φιλική προς τον καθημερινό πολίτη**.

Η ευαισθητοποίηση αυτή, πέρα από την καλλιέργεια του χαρακτήρα, αποσκοπεί επίσης και στην **αισθητική αναβάθμιση των πόλεων** και του περιβάλλοντος, στην ανάδειξη των στοιχείων της ιστορικότητάς του.

Εκδηλώσεις και δραστηριότητες: Μια παρόμοιου τύπου «Ημέρα ιστορικής αυτογνωσίας» μπορεί να περιλαμβάνει την οργάνωση «Φεστιβάλ Ιστορίας» σε τοπική, δημοτική ή νομαρχιακή κλίμακα, με τη συνεργασία εκπαιδευτικών αρχών, αρχαιολογικών υπηρεσιών, τοπικών μουσείων κλπ., με **στόχο την ανάδειξη του ιστορικού παρελθόντος κάθε περιοχής και την ευαισθητοποίηση των πολιτών στην ιστορία τους**. Πάρα πολλές δραστηριότητες όπως λ.χ. εκθέσεις παλαιών φωτογραφιών (δημόσιων και οικογενειακών) οργανωμένες από σχολεία και δήμους. Επισκέψεις σε τοπικά αρχεία, ή αρχεία του σχολείου, του δήμου, του τοπικού εργατικού κέντρου, των βιομηχανικών επιχειρήσεων μιας περιοχής. Ανάδειξη της ιστορίας της τοπικής ποδοσφαιρικής ομάδας και αθλητικού σωματείου. Ομιλίες για το ιστορικό παρελθόν της περιοχής. Αναβιώσεις δρωμένων και συνηθειών. Επισκέψεις ηλικιωμένων προσώπων στα σχολεία για να διηγηθούν παλαιές ιστορίες. Τοπικά ιστορικά συνέδρια και εορτές. Οι δραστηριότητες αυτές μπορεί να είναι αστείρευτες. Μια επιτροπή σε τοπικό επίπεδο θα μπορούσε κάθε χρόνο να αναδεικνύει ένα κεντρικό θέμα και η οργάνωση αυτής της

ημέρας να γίνει ζήτημα πρωτοβουλίας των πολιτών, των συλλόγων τους κλπ.. με τη συμμετοχή και των αρχών.

Οι δραστηριότητες αυτές δεν είναι καινοφανείς. Στη Μ. Βρετανία, στις Σκανδιναβικές χώρες, στη Γαλλία, στις ΗΠΑ και στην Αυστραλία, χιλιάδες τοπικές οργανώσεις τοπικής ιστορίας δραστηριοποιούνται με τον τρόπο αυτό καλλιεργώντας μια **ιστορική συνείδηση χωρίς συγκρουσιακό χαρακτήρα.**

Αν γίνει αποδεκτή η ιδέα της πρότασης αυτής, τότε θα μπορούσε να αποτελέσει και, ως εξαγγελία, μέρος των αναφορών στην ομιλία της 6^{ης} Μαρτίου.